

Tasviriy san'atni o'qitishda zamonaviy texnologiyalarning tutgan o'рни

Abdullayev Almardon Xaydarovich

QDU Dotsenti

Annotatsiya: Tasviriy san'at ta'limi sohasi so'nggi yillarda, birinchi navbatda, zamonaviy texnologiyalarni o'qitish amaliyotiga integratsiyalashuvi tufayli sezilarli o'zgarishlarga guvoh bo'ldi. Ushbu maqola tasviriy san'at sinflarida o'qitish va o'rganish tajribasini oshirishda zamonaviy texnologiyalarning rolini o'rganadi. U texnologik yutuqlarning badiiy ta'limning turli jabhalariga, jumladan, badiiy ijod, san'at tarixi, tanqid va hamkorlikka ta'sirini ta'kidlaydi. Bundan tashqari, maqolada tasviriy san'at o'quv dasturiga zamonaviy texnologiyalarni integratsiyalashuvi bilan bog'liq muammolar va imkoniyatlar muhokama qilinadi. Ushbu texnologiyalarni qo'llash orqali o'qituvchilar o'quvchilarda ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va texnologik savodxonlikni rivojlantirib, ularni raqamli asr talablariga tayyorlashlari mumkin.

Kalit so'zlar: Tasviriy san'at, zamonaviy texnologiyalar, o'qitish va o'rganish, talabalar, an'anaviy san'at turlari.

Kirish

Tasviriy san'at ta'limi sohasida zamonaviy texnologiyalarning integratsiyasi an'anaviy o'qitish amaliyotida inqilob qildi. Bu texnologiyalar raqamli tasvirlash, kompyuter grafikasi, virtual va to'ldirilgan reallik, multimedia ilovalari va onlayn platformalar kabi keng ko'lamli vositalarni o'z ichiga oladi. Ular o'qitish va o'rganish tajribasini oshirish, ijodkorlikni rivojlantirish, badiiy imkoniyatlarni kengaytirish va talabalarni jahon badiiy hamjamiyatiga ulash salohiyatiga ega. Ushbu maqola tasviriy san'atni o'qitishda zamonaviy texnologiyalarning ko'p qirrali rolini o'rganishga qaratilgan.

Zamonaviy texnologiyalar talabalarga badiiy ijodning yangi yo'llarini taqdim etadi, bu ularga innovatsion texnikalarni o'rganish va turli vositalar bilan tajriba o'tkazish imkonini beradi. Raqamli tasvirlash vositalari va grafik dasturiy ta'minot talabalarga tasvirlarni manipulyatsiya qilish va o'zgartirish imkonini beradi, bu esa turli badiiy uslublar va estetikani o'rganishni osonlashtiradi. Bundan tashqari, raqamli chizmachilik planshetlari va 3D modellashtirish dasturlari mavjudligi raqamli san'at va haykaltaroshlik yaratish imkoniyatlarini kengaytirdi. Ushbu texnologiyalar talabalarni an'anaviy san'at turlarining chegaralarini kengaytirishga va fanlararo yondashuvlarga jalb qilishga undaydi. Tasviriy san'at ta'limi sohasida zamonaviy texnologiyalarning integratsiyalashuvi o'quvchilarning badiiy ijod bilan shug'ullanish uslubini tubdan o'zgartirdi. An'anaviy san'at shakllari endi an'anaviy vositalar va texnikalar bilan chegaralanib qolmaydi, chunki zamonaviy texnologiyalar badiiy ifoda imkoniyatlarini kengaytiradigan ko'plab vositalar va dasturlarni taklif etadi. Ushbu bo'limda zamonaviy texnologiyalar badiiy ijodni

qanday yaxshilashi va o'quvchilarga innovatsion usullarni o'rganish va turli vositalar bilan tajriba o'tkazish imkoniyatlarini taqdim etishini o'rganadi. Raqamli tasvirlash vositalari va grafik dasturlari rassomlar va san'at talabalari uchun bebaho manbaga aylandi. Ushbu vositalar o'quvchilarga tasvirlarni manipulyatsiya qilish va o'zgartirish imkonini beradi, ijodiy izlanish uchun yangi yo'llarni ochadi. Raqamli tasvirlash dasturiy ta'minoti bilan talabalar rang, kompozitsiya va tekstura bilan tajriba o'tkazishlari, o'zlarining san'at asarlariga osongina tuzatishlar va o'zgartirishlar kiritishlari mumkin. Bu moslashuvchanlik badiiy eksperimentlarni rag'batlantiradi va talabalarga turli badiiy uslublar va estetikani o'rganishga imkon beradi. Ular an'anaviy san'at texnikasini raqamli manipulyatsiya bilan muammosiz birlashtirib, noyob va vizual tarzda jozibali asarlar yaratishi mumkin. Bundan tashqari, raqamli chizmachilik planshetlari va 3D modellash dasturlari mavjudligi raqamli san'at va haykaltaroshlik yaratish imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirdi. Raqamli chizma planshetlari talabalarga raqamli illyustratsiyalar, rasmlar va eskizlarni yaratishning tabiiy va intuitiv usulini taqdim etadi. Ushbu planshetlar an'anaviy ommaviy axborot vositalarida chizish yoki rasm chizish tajribasini taqlid qilib, talabalarga raqamli vositalarning afzalliklaridan foydalangan holda mavjud ko'nikmalarini ishga solishga imkon beradi. Bosimga sezgir stiluslar va raqamli cho'tkalar va effektlarning keng doirasi bilan talabalar o'zlarining raqamli san'at asarlarida aniq va murakkab tafsilotlarga erishishlari mumkin.

2D san'atidan tashqari, zamonaviy texnologiyalar 3D modellashtirish dasturlari orqali uch o'lchovli raqamli haykallarni yaratish imkonini berdi. Talabalar turli shakllar, teksturalar va materiallarni o'rganib, virtual ob'ektlarni haykaltaroshlik qilishlari va qoliplashlari mumkin. Bu nafaqat ularning badiiy ufqlarini kengaytiradi, balki ularni raqamli ishlab chiqarish dunyosi bilan ham tanishtiradi, bu virtual ijodlarni 3D printerlar yoki CNC mashinalari yordamida jismoniy haykallarga aylantirish mumkin. Raqamli haykaltaroshlik usullarini an'anaviy haykaltaroshlik usullari bilan integratsiyalashuvi talabalarga badiiy ijodga dinamik va fanlararo yondashuvni taklif qiladi.

Badiiy ijodda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali talabalar an'anaviy san'at turlarining chegaralarini kengaytirishga da'vat etiladi. Ular noan'anaviy usullarni o'rganishlari, rivojlanayotgan vositalar bilan tajriba o'tkazishlari va turli fanlarni o'zlarining san'at asarlariga birlashtirishlari mumkin. Masalan, rassomlar an'anaviy rasmni raqamli proektsiyali xaritalash bilan birlashtirib, immersiv va interaktiv o'rnatishlarni yaratishi mumkin. Talabalar generativ san'at imkoniyatlarini ham o'rganishlari mumkin, bu erda algoritmlar va kompyuter dasturlari dinamik va rivojlanayotgan san'at asarlarini yaratish uchun ishlatiladi. Bundan tashqari, zamonaviy texnologiyalar badiiy ijodga fanlararo yondashuvlarni qo'llab-quvvatlaydi. Talabalar turli sohalaridagi tengdoshlari bilan hamkorlik qilishlari mumkin, masalan, kompyuter fanlari, muhandislik va dizayn, interaktiv o'rnatishlar, virtual haqiqat tajribalari yoki multimedia san'at asarlarini yaratish. Ushbu fanlararo hamkorlik nafaqat badiiy jarayonni boyitibgina qolmay, balki talabalarni zamonaviy san'at olamining hamkorlik tabiatiga tayyorlaydi.

Texnologiya san'at tarixini o'qitishni ancha boyitdi, uni yanada qiziqarli va interaktiv qildi. Onlayn ma'lumotlar bazalari va raqamli arxivlar talabalarga turli badiiy harakatlar, uslublar va madaniy kontekstlarni o'rganishga imkon beruvchi keng qamrovli san'at asarlari to'plamidan foydalanish imkoniyatini beradi. Virtual haqiqat ilovalari o'quvchilarga san'at muzeylari va tarixiy joylarga virtual tashrif buyurish imkonini beruvchi immersiv tajribalarni taklif etadi. Ushbu texnologiyalardan foydalangan holda, o'qituvchilar san'at tarixini chuqurroq tushunish va qadrlashga yordam beradigan dinamik va interaktiv darslarni yaratishi mumkin. Zamonaviy texnologiyalar talabalarga o'z ishlarini bo'lishish va muhokama qilish uchun raqamli platformalarni taqdim etish orqali san'at tanqidi va tahlil jarayonini osonlashtiradi. Onlayn portfellar va ijtimoiy media platformalari talabalarga o'z ijodlarini namoyish qilish, tengdoshlari va mutaxassislaridan fikr-mulohazalarni olish va mazmunli muhokamalarda qatnashish imkonini beradi. Bundan tashqari, raqamli vositalar san'at asarlarini batafsilroq tahlil qilish imkoniyatini beradi, bu esa o'quvchilarga kattalashtirish, teksturani tekshirish va yashirin qatlamlarni o'rganish imkonini beradi. Ushbu texnologiyalar tanqidiy fikrlash va mulohaza yuritishni rag'batlantiradi, shuningdek, samarali muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi.

Texnologiya turli geografik joylardan kelgan talabalarni bir-biriga bog'lash, hamkorlik va madaniyatlararo almashinuvni rivojlantirish imkoniyatiga ega. Onlayn platformalar va virtual sinflar o'quvchilarga real vaqt rejimida badiiy loyihalar ustida hamkorlik qilish, fikr almashish va fikr almashish imkonini beradi. Ushbu hamkorliklar orqali talabalar turli nuqtai nazarlarga ega bo'ladilar, badiiy ufqlarini kengaytiradilar va hamkorlik va jamoaviy ish uchun muhim ko'nikmalarni rivojlantiradilar. Bundan tashqari, texnologiya professional rassomlar va mutaxassislar bilan aloqalarni osonlashtiradi, murabbiylik uchun imkoniyatlar yaratadi va talabalarni badiiy martabaga ilhomlantiradi.

Qiyinchiliklar va imkoniyatlar

Zamonaviy texnologiyalar ko'plab afzalliklarni taqdim etsa-da, ularning tasviriy san'at ta'limiga integratsiyalashuvi ham qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Texnologiya va internetga ulanish ba'zi mintaqalar yoki maktablarda muhim to'siq bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, o'qituvchilar ushbu vositalardan samarali foydalanish uchun tegishli pedagogik yondashuvlar va raqamli savodxonlik ko'nikmalarini rivojlantirishlari kerak. Biroq, ushbu muammolarni hal qilish orqali o'qituvchilar tasviriy san'at ta'limini yaxshilash va talabalarni raqamli davrga tayyorlash uchun zamonaviy texnologiyalarning to'liq imkoniyatlarini ochishlari mumkin.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy texnologiyalar tasviriy san'at ta'limida badiiy ijodda inqilob qildi. Raqamli tasvirlash vositalari, grafik dasturiy ta'minot, raqamli chizma planshetlari va 3D modellash dasturlari talabalarga kashfiyot, tajriba va fanlararo yondashuvlar uchun yangi yo'llarni taklif qiladi. Ushbu texnologiyalarni qo'llash orqali talabalar an'anaviy san'at shakllarining chegaralarini kengaytirish, raqamli texnikani an'anaviy vositalar bilan birlashtirish va fanlar bo'ylab hamkorlik qilish huquqiga ega. Badiiy ijodda zamonaviy

texnologiyalarning integratsiyasi cheksiz imkoniyatlarni ochib beradi, talabalarga raqamli davrda innovatsion va ko'p qirrali rassom bo'lish imkoniyatini beradi.

Tasviriy san'atni o'qitishda zamonaviy texnologiyalarning integratsiyasi an'anaviy badiiy ta'lim amaliyotlarini o'zgartirib, badiiy ijod, san'at tarixi bo'yicha ta'lim, tanqid va hamkorlik uchun yangi imkoniyatlarni taklif qildi. Ushbu texnologiyalarni qo'llash orqali o'qituvchilar o'quvchilarda ijodkorlik, tanqidiy fikrlash va texnologik savodxonlikni rivojlantirishi, ularni raqamli davrda rivojlanishi uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan jihozlashi mumkin. Texnologiyalar rivojlanishda davom etar ekan, o'qituvchilar uchun tasviriy san'at ta'limini boyitish va rassomlarning keyingi avlodini ilhomlantirish uchun uning imkoniyatlarini moslashtirish va ishlatish juda muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Valentinovna, Mamadjanova Svetlana, and Urinbaeva Azada Baxadirovna. "The role of mobile applications in the education system." *Onomázein* 62 (2023): December (2023): 2088-2093.
2. Bakhadirovna, Urinbaeva Azada, Erkinjonova Shakhriina Oybekjonovna, and Yolchiyeva Oygulkhan Shermuhamadovna. "THE ROLE OF MOBILE TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN EDUCATION." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 11.12 (2023): 1192-1194.
3. Baxadirovna, Urinbaeva Azada, and Azimov Azizbek Alisher o'g'li. "7-SINFLARDA KO'PAYTMA VA YEG'INDINING ASSOTSIATIVLIK XOSSASINI GEOMETRIK SHAKLLAR ORQALI TUSHUNTIRISH." *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi* 21.2 (2024): 43-45.
4. Baxadirovna, Urinbaeva Azada, and Abdumannonov Olimjon Xurramjon o'g'li. "RIVOJLANIB BORAYOTGAN DUNYODA" MASOFAVIY TA'LIM" O 'RNI VA AHAMIYATI." *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi* 21.2 (2024): 40-42.
5. Azada, Urinbaeva, and Ikromov Muxamadali. "Python dasturlash tili ahamiyati va o 'qitish metodikasi." *Research and Publications* 1.1 (2024): 153-156.
6. Azada, Urinboyeva, and Tojimatov Hojibek. "Hide Folders dasturini pedagogik faoliyatdagi ahamiyati." *Research and Publications* 1.1 (2024): 144-147.
7. Azada, Urinbaeva, and Dehqonov Iqboljon. "React kutubxonasining ishlash tamoyillari." *Research and Publications* 1.1 (2024): 148-152.
8. Baxadirovna, Urinbaeva Azada. "Veb xavfsizligi zaifliklari va qarshi choralarning chuqur tahlili: umumiy hujumlar va samarali mudofaalarni o'rganish." *Science Promotion* 9.1 (2024): 363-371.
9. Baxadirovna, Urinbaeva Azada. "O 'NLI KASRLARNI HISOBLASHNI O 'RGANISHDA KHAN ACADEMY PLATFORMASIDAN FOYDALANISH." *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi* 21.2 (2024): 46-48.